

4. Режим доступу: <https://buduysvov.com/publications/relokaciya-biznesu-pid-chas-viyny-shcho-potribno-znaty>

5. Режим доступу: <https://displacement.iom.int/reports/zvit-pro-vnutrishne-peremischennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo-naselennya-raund-8-17-23?close=true>

6. Режим доступу: https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20220630-ponad-60-ukrayincziv-znovu-praczyuyut-a-87-pereselencziv-hochut-povernutysya-dodomu-opytuvannya/?__cf_chl_tk=Lo5TsTkvBssGSGlgZF075M255aSjXFBbIk8a2_Un1U4-1664559319-0-gaNycGzNDtE

7. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/relokatsiia-725-pidpriemstv-pereikhaly-v-bezpechni-rehiony>

ЦІННІСТЬ, ЛЕГІТИМНІСТЬ І КОРИСНІСТЬ NFT – МИСТЕЦТВА

Г.М. Гаряєва, Є.Г. Приходько, Куценко С.О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків

Високий рівень популярності та прогнози щодо розвитку технологій блокчейн змушують замислитись про взаємозв'язок із правом інтелектуальної власності та авторськими правами – це можна назвати новим етапом розвитку сфери менеджменту інтелектуальної власності.

Навіщо легалізація криптовалют українцям? Власники криптовалюти, знають, що монети та NFT – це ризиковані інвестиції. Прийняття Закону «Про віртуальні активи» надає криптоактивам статусу об'єктів цивільних прав, тобто, вони стають легальною власністю. Це означає, що власники

валюти будуть захищені юридично. Найелементарніше – зможуть звернутися до правоохоронних чи судових органів. Крім того, Закон передбачає і технічні засоби захисту криптовласності. Приміром, буде введена обов'язкова двоетапна автентифікація під час проведення операцій, яка стане фактом підтвердження будь якої операції.

2021 рік став переломним у розвитку цифрового мистецтва – навіть словник Коллінза вибрав «NFT» як слово року. Широке використання незамінних токенів (NFT) в арт-індустрії змінило сучасне розуміння прав інтелектуальної власності та їх передачі.

Обсяг торгів NFT у 2021 році виріс у 400 разів і перевищив \$13 мільярдів. NFT – бум опинився у центрі уваги: новини про людей, які на крипторинку продають за мільйони доларів картинки, меми, пісні та селфі, значно підіграли інтерес до теми цифрових активів.

Цінність, легітимність і корисність NFT є спірними: прихильники підкреслюють революційний економічний та культурний потенціал відкритої, безпечної та незмінної бази даних власності, тоді як опоненти незадоволені проблемами навколишнього середовища та численними порушеннями в екосистемі.

Токен – це одиниця обліку в мережі блокчейн, за допомогою якої можна створювати цифрові цінності. Блокчейн – це децентралізована мережа, яка функціонує за принципом послідовного ланцюга блоків, які містять інформацію щодо операцій із токенами. Записи у блокчейні не підлягають змінам та є загальнопублічними, тому це дозволяє уникнути маніпуляцій з даними та забезпечити їх безпеку.

Токени бувають двох типів: 1) взаємозамінні (fungible tokens) – мають однакову вартість та можуть служити об'єктом для обміну з іншими криптоактивами. Наприклад: біткоїн, ефіріум. 2) невзаємозамінні (non-fungible token) – мають різну вартість і є унікальними у своєму роді. Наприклад: колекційна картинка певного автора.

Саме такими невзаємозамінними токенами і є NFT – тип цифрових активів, створений на блокчейні, який дозволяє отримати право власності на товар, що існує винятково в мережі, наприклад зображення, анімацію або відео, водночас засвідчити його оригінальність. Тобто, NFT – це цифровий сертифікат, прикріплений до цифрового активу (зображення, відео, аудіо тощо) і містить всю інформацію про цей актив.

Завдяки токенам можна дізнатися ким був такий товар створений або кому він зараз належить, тому що токени зберігаються у відкритому блокчейні – така особливість токена це ідеальна можливість закріпити свої права на будь-який унікальний об'єкт.

NFT токени можна застосовувати як для реальних матеріальних активів, так і для повністю цифрових продуктів. Найбільш популярними напрямками для токенизації є цифрове мистецтво, предмети з комп'ютерних ігор та метавсесвітів, і навіть пости з Twitter (яскравий приклад: в 2021 році перший твіт засновника соціальної мережі Twitter Джека Дорсі був проданий за \$2,9 млн, а виручені кошти були направлені на благодійність).

Наразі найбільш популярним об'єктом NFT є цифрове мистецтво. Його популярність зумовлена тим, що воно є найбільш відповідним та демонстративним для людей у плані можливості використання NFT і його популяризації. Можна подумати, у чому сенс цього NFT – можна просто скопіювати об'єкт цифрового мистецтва і зробити ще декілька сотень таких копій, да так що ніхто і не відрізнити оригінал від копії, але ні. Саме «сертифікат» NFT – є правом володіння оригінальною версією роботи і дозволяє зафіксувати ваші інтелектуальні права, підтверджені в блокчейні.

За словами експертів, застосування NFT може стати новим інструментом у сфері менеджменту інтелектуальної власності, сформувати нові можливості для ринку та його учасників, зробивши його зручнішим, адже операції з токенами дешеві, прості і швидші, ніж операції з реальними об'єктами, до яких вони прив'язані.

Авторське право на зображення, яке можна побачити на екрані, не завжди належить тому хто створив NFT. Нюанс в тому, що візуальна складова NFT може бути не створена творчою працею тієї людини, яка завантажує її на платформу продажу NFT.

Складність виникає у ситуації, коли арт-зображення було створено у співавторстві, оскільки, беручи до уваги Закон України «Про авторське право і суміжні права» (II розділ, ст.13): твір, створений у співавторстві, належить всім співавторам, – в той час коли технічна можливість завантажити NFT на платформу є тільки у одного зареєстрованого на платформі користувача.

Друга складність полягає в тому, що NFT може бути створений методом оцифрування реально існуючого предмета мистецтва, шляхом звичайного фотографування. Так, наприклад, галерея Уффіці продала у NFT– форматі картину Мікеланджело «Мадонна Доні» за \$170 тис.. Музею легко вдається проводити такий вид діяльності, оскільки йому належать права на фізичний оригінал роботи – юридичних питань не виникає. Але, якщо б оригінал роботи належав NFT – митцю, то продаваж таких NFT був би незаконним.

Справжню фізичну картину можна оцифрувати тільки за умови наявності згоди митця при його житті, або з дозволу спадкоємців – протягом 70 років після смерті митця; у випадку, якщо картина знаходиться у державному музеї, то зі згоди дирекції музею безстроково; в разі приналежності картини до приватної колекції – зі згоди колекціонера.

В наявній практиці відомі випадки, коли NFT створювались з порушенням авторських прав. В таких випадках доцільно поскаржитись в технічну службу платформи, на якій розміщується NFT – якщо буде доведено авторське право позивача, тоді раніше розміщена робота буде видалена. Ілюструє одну з таких ситуацій випадок, коли компанія Daystrom завантажила NFT у вигляді малюнка Жана-Мішеля Баскії «Free Comb with Pagoda» (1986 р.) для продажу на платформі OpenSea із зазначенням того, що покупець отримає право знищити оригінальний малюнок Баскії. Фонд спадщини Жана-Мішеля Баскії заявив, що робота на підставі договору-продажу знаходиться в

приватній галереї у Філандельфії, яка має повноту прав на малюнок, і Daystrom не має права розпоряджатись ним і продавати такий NFT. В результаті, NFT-малюнок було видалено з платформи.

Один із популярних напрямків створення NFT це «допрацювання» зображення. Так, наприклад, була допрацьована картина «Син людський» Рене Магрітта: було додано руку, в якій людина тримала смартфон навпроти обличчя. Такий вид діяльності теж заборонений законодавчо, адже для допрацювання необхідна згода правовласника. Одна справа, коли автор твору живий, інша – коли ні. В цьому випадку необхідно звертатись до теперішнього правовласника.

Не слід вважати, що перенесення реальних фізичних об'єктів у цифрові копії звільнить вас від юридичних зобов'язань. Наприклад, MetaBirkins – NFT у вигляді цифрових аналогів сумок Birkin від Hérmes, створені митцем Мейсоном Ротшильдом з фактури, що зовнішньо нагадує хутро, були заблоковані за скаргою Hérmes, оскільки бренд вважає це порушенням прав на його товарні знаки: на назву сумки та її форму. Справа знаходиться на стадії розгляду у суді США, але вже має достатню кількість уваги до себе, бо це перша суперечка про зіткнення прав на реально існуючі та на цифрові об'єкти, до того ж між відомими суб'єктами.

Виходячи з вищенаведених прикладів, слід зауважити, що використання назв відомих брендів при створенні NFT також заборонено, бо це офіційно зареєстровані товарні знаки.

Юридично в нашій країні поки не існує норм правового регулювання NFT через те, що легалізація ринку криптовалют відбулась тільки в лютому 2022 року.

Законопроект буде вдосконалюватись та охоплювати всі сфери діяльності криптовалютного ринку. Вже зараз відомо, що всі криптовалютні операції будуть піддаватися оподаткуванню, але це тільки плюс, враховуючи той факт, що українці одні з найактивніших криптовалютників світу. Щоденно громадяни нашої країни продають/купують криптовалюти на 4,2

мільярда гривень. Прогнозні податки із цієї суми, наприклад, при ставці в 1% – 40 мільйонів гривень за 1 день. 40 мільйонів, які можуть підвищити боєздатність нашої армії, підняти пенсії, покращити якість медицини, але без закону про легалізацію ринку криптоактивів – ці гроші в «сірій зоні».

Формула успіху для України виглядає наразі наступним чином, за словами Івана Бойко: «Держава отримає додаткові податки, криптобіржі – довіру і нових клієнтів, а звичайні українці – 100% легальний дохід, зручний і, головне, – захищений доступ до крипторинку. Виграє кожен громадянин».

РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ

І.Д. Грабова, студентка 2 курсу 1м групи

Факультету фінансів та обліку

Науковий керівник: В.О. Мисюк, к.е.н.,

старший викладач кафедри, фінансового аналізу та аудиту

Державний торговельно-економічний університет

У світовій практиці відомі дві концепції регулювання аудиторської діяльності. Перша заснована на державному регулюванні, друга - на саморегулюванні, що здійснюється професійними асоціаціями аудиторських фірм. Зазначимо, що саморегулювання є в обох моделях, оскільки в ринковій економіці це характерна риса високоінтелектуальних професій.

У країнах із континентальною системою права (Австрія, Німеччина, Франція, Іспанія) уповноважені державні органи встановлюють правила ведення аудиторської діяльності, фіксуючи їх у нормативно-правових актах. Також їм надано повноваження щодо атестації та ліцензування аудиторської діяльності, контролю якості аудиту, позбавлення ліцензій на право аудиторської діяльності. Роль професійних аудиторських об'єднань незначна